

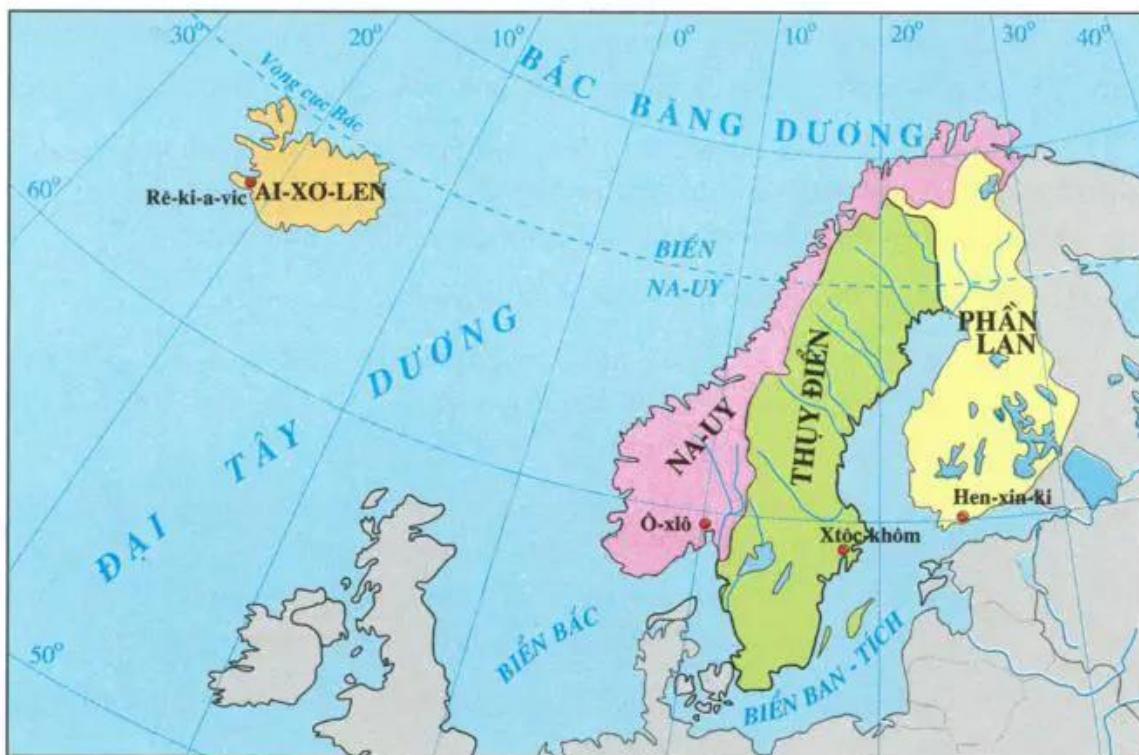
Bài 56 : KHU VỰC BẮC ÂU

Bắc Âu là khu vực nằm ở các vĩ độ cao nhất của châu Âu. Đây là nơi có địa hình băng hà cổ. Thiên nhiên được khai thác một cách hợp lý và khoa học.

1. Khái quát tự nhiên

Khu vực Bắc Âu gồm Ai-xo-len và ba nước trên bán đảo Xcan-di-na-vi là Na Uy, Thụy Điển, Phần Lan. Phần lớn diện tích nằm trong vùng ôn đới lục địa, lạnh.

- Xác định vị trí của các nước khu vực Bắc Âu trên hình 56.1.

Hình 56.1 - Lược đồ các nước khu vực Bắc Âu

Địa hình băng hà cổ rất phổ biến ở khu vực Bắc Âu. Bờ biển Na Uy nổi bật với dạng địa hình fio. Phần Lan có hàng vạn hồ, đầm.

Ai-xo-len có rất nhiều núi lửa với các suối nước nóng và nguồn nước nóng phun từ dưới đất lên.

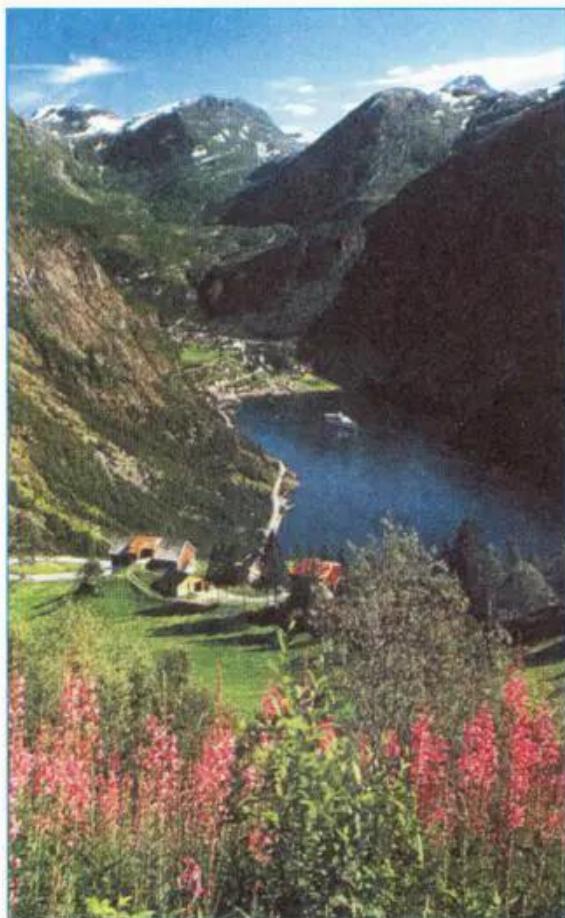
Phần lớn diện tích của bán đảo Xcan-di-na-vi là núi và cao nguyên. Dãy núi già Xcan-di-na-vi là biên giới tự nhiên giữa Na Uy và Thụy Điển.

Nhìn chung, Bắc Âu có khí hậu lạnh giá vào mùa đông, mát mẻ vào mùa hạ. Tuy vậy, vẫn có sự khác biệt giữa hai bên dãy núi Xcan-đi-na-vi. Ở phía đông, Thụy Điển và Phần Lan có mùa đông rất giá lạnh, tuyết rơi từ tháng X. Ở phía tây, ven biển Na Uy có mùa đông không lạnh lắm, biển không đóng băng, mùa hạ mát, mưa nhiều.

- *Quan sát hình 56.4 kết hợp với kiến thức đã học, giải thích tại sao có sự khác biệt về khí hậu giữa phía đông và phía tây dãy Xcan-đi-na-vi ?*

Ai-xơ-len nằm giáp vòng cực Bắc, được coi là xứ sở của băng tuyết.

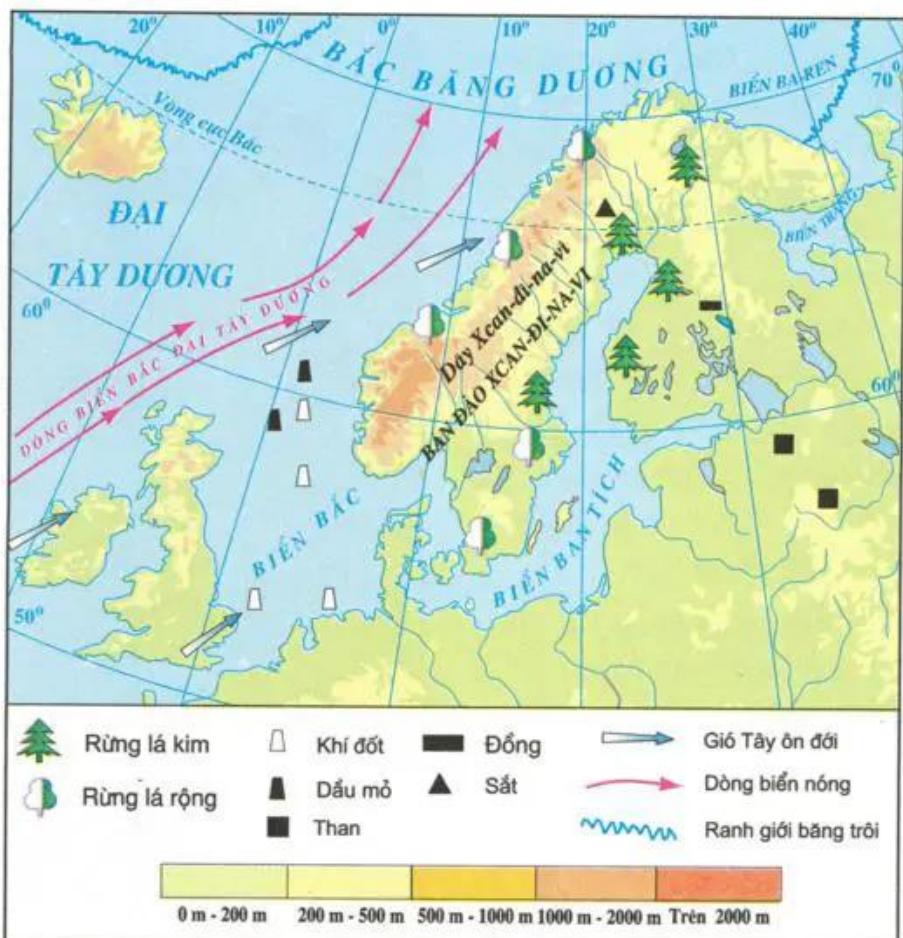
Các nguồn tài nguyên quan trọng của Bắc Âu là dầu mỏ (vùng thềm lục địa Biển Bắc), rừng (trên bán đảo Xcan-đi-na-vi), quặng sắt, đồng, uranium, nguồn thuỷ năng và cá biển. Ai-xơ-len có diện tích đồng cỏ khá lớn.

Hình 56.2 - Bờ biển fio ở Na Uy

Hình 56.3 - Hồ băng hà và rừng lá kim ở Phần Lan

Hình 56.4 - Lược đồ tự nhiên khu vực Bắc Âu

2. Kinh tế

Các nước Bắc Âu có mức sống cao, nhờ khai thác hợp lí tài nguyên thiên nhiên để phát triển kinh tế đạt hiệu quả.

Nguồn thuỷ điện dồi dào và rẻ là điều kiện thuận lợi để phát triển công nghiệp.

Kinh tế biển giữ vai trò quan trọng ở khu vực Bắc Âu. Các dân tộc ở Bắc Âu từ xưa đã nổi tiếng về nghề hàng hải và đánh cá. Na Uy và Ai-xo-len có đội thương thuyền hùng mạnh và đội tàu đánh cá hiện đại. Công nghiệp khai thác dầu khí rất phát triển ở vùng Biển Bắc.

Công nghiệp khai thác rừng, sản xuất đồ gỗ và giấy xuất khẩu đem lại nguồn ngoại tệ lớn cho các nước trên bán đảo Xcan-di-na-vi. Việc khai thác được tổ chức có kế hoạch, đi đôi với việc bảo vệ và trồng rừng. Gỗ được kết thành bè và thả trôi theo dòng sông tới các nhà máy chế biến gỗ nằm bên bờ biển.

Điều kiện tự nhiên của các nước Bắc Âu nhìn chung không thuận lợi để phát triển ngành trồng trọt.

Ngành chăn nuôi và chế biến các sản phẩm từ chăn nuôi (bơ, pho mát, sữa, thịt...) để xuất khẩu đóng vai trò quan trọng trong sản xuất nông nghiệp.

Hình 56.5 - Sơ chế trên tàu đánh cá của Na Uy

Đánh cá và xuất khẩu cá cũng là nguồn thu ngoại tệ quan trọng (cá chiếm 75% tổng sản phẩm xuất khẩu của Ai-xor-len).

Khu vực Bắc Âu gồm các nước : Na Uy, Thụy Điển, Phần Lan và Ai-xor-len.

Địa hình băng hà cổ rất phổ biến trên bán đảo Xcan-di-na-vi : bờ biển dạng fio (Na Uy), hồ, đầm (Phần Lan). Ai-xor-len có nhiều núi lửa và suối nước nóng.

Khí hậu lạnh giá vào mùa đông, mát mẻ vào mùa hè.

Các nước Bắc Âu có mức sống cao dựa trên cơ sở khai thác tài nguyên thiên nhiên một cách hợp lí để phát triển kinh tế đạt hiệu quả.

Câu hỏi và bài tập

- Nêu những khó khăn về điều kiện tự nhiên của các nước Bắc Âu đối với đời sống và sản xuất.
- Các nước Bắc Âu đã khai thác thiên nhiên hợp lí để phát triển kinh tế như thế nào ?
- Qua bảng số liệu dưới đây, vẽ biểu đồ thể hiện sản lượng và sản lượng bình quân đầu người về giấy, bìa (năm 1999) ở một số nước Bắc Âu ; nêu nhận xét.

Tên nước	Sản lượng giấy, bìa (tấn)	Sản lượng giấy, bìa bình quân đầu người (kg)
Na Uy	2.242.000	502,7
Thụy Điển	10.071.000	1137,1
Phần Lan	12.947.000	2506,7